

I detta nummer:

- Ansvarsärenden
- Säkerhetsartikeln: *Brister i patientsäkerhet och övrig kvalitet – hur stort är problemet?* John Øvretveit, Magna Andreen Sachs

Ansvarsärenden

»Testikelcancer bör finnas i åtanke vid oklara smärtor i buken hos unga män«

Patienten dog sedan distriktsläkaren underskattat hans symtom

Testikelcancer har en god prognos vid tidig upptäckt och bör finnas i åtanke vid oklara smärttillstånd i buken hos unga män. Distriktsläkaren undervärderade patientens symtom. Han borde ha påskyndat utredningen, framhåller Ansvarsnämnden och varnar läkaren sedan patienten dött. (HSAN 1302/04)

II Den 31-årige mannen, sökte under tiden 17 januari–9 april 2003 vid sju tillfällen på vårdcentralen på grund av ryggsmärtor.

Vid det sista besöket hade han också svårt att kissa och han fick remiss för akut undersökning vid ett sjukhus. Vid en undersökning där samma dag var hans prostata kraftigt ömmande. Man satte in behandling mot prostatit och beställde röntgenundersökning av hans ländrygg.

Den 23 april gjorde mannen ett kontrollbesök vid vårdcentralen eftersom han hade känt en förändring på ena testikeln samt hade ont i pungen och ändtarmen.

Den 8 maj sökte han akut på grund av ryggvärk. Buken var då mycket spänd och han fick kortison. Den 15 maj sökte han på nytt. På grund av ett oklart smärttillstånd fick han remiss för akut undersökning.

Dog av spridd tumörsjukdom

Vid undersökning på sjukhuset samma dag var han kraftigt smärtpåverkad och bukstatus påvisade en kraftigt förstörd lever.

Röntgenundersökningar avslöjade en omfattande, spridd tumörsjukdom, sannolikt utgående från testikel. Han avled den 15 april 2004.

Mannens far anmälde distriktsläkaren för fel i vården under tiden februari–maj 2003. Han berättade bland annat om att sonen sökte distriktsläkaren på nytt när han fått en knöl på testikeln och

svårigheter att svälja. Distriktsläkaren bedömde att svårigheterna att kissa berodde på ryggbesvären och sväljningsbesvären på oro. Senare skrev distriktsläkaren också ut antidepressivum Remeron mot sonens sväljsvårigheter, uppgav pappan.

Ansvarsnämnden läste patientens journaler och ett yttrande av distriktsläkaren, som bestred att han gjort fel.

Denne berättade att patienten sökte honom första gången i augusti 2002 på grund av blodfetterubning och gick hos honom och en dietist under hösten.

Under våren 2003 fick patienten mjukdelssmärter som föreföll vara relaterade till hans arbetssituation och mer av den typ man brukar kunna se av och till.

Dock kom patienten på uppföljande besök senare under våren 2003 efter att kompletterande prov hade tagits. De reumatiska proven var normala. Sänkan var då lätt förhöjd och kompletterande laboratorieprov i form av elfores tydde på en akut reaktion, bedömde distriktsläkaren.

Reumatisk polymyalgi?

I maj 2003 blev patienten satt på en kort kortisonkur för att se om det kunde handla om en reumatisk polymyalgi eller inte. Parallellt med detta fanns funderingar på genesen till det hela och patienten hade ju även varit en vända till sjukhus där en erfaren urolog kontrollerade honom, berättade distriktsläkaren.

Vid kontroll i mitten av maj 2003

fanns ingen effekt av kortison och patienten remitterades då omgående till medicinakut på sjukhuset.

»Svårt sätta tidigare diagnos«

Distriktsläkaren menade att han hela tiden försökt lindra patientens besvär och samtidigt ordnat med laboratorieprov och klinisk undersökning samt föranstaltat om kompletterande röntgenundersökning.

Han hade svårt att se att man kunde ha satt diagnosen så mycket tidigare. Patienten var ju även inne hos erfarna kolleger på sjukhuset utan att man fann misstanke om cancersjukdom, framhöll distriktsläkaren.

Bedömning och beslut

Tilltagande värk i buk och rygg samt viktnedgång är inte typiskt för lumbago, påpekar Ansvarsnämnden.

Testikelcancer har en god prognos vid tidig upptäckt och bör finnas i åtanke vid oklara smärttillstånd i buken hos unga män.

Diagnosen reumatisk polymyalgi, som i detta fall övervägdes, saknade all grund med tanke på ålder, symtom och den kraftiga vikttnedgången.

Distriktsläkaren undervärderade patientens symtom. Han borde ha påskyndat utredningen.

Han har av oaktsamhet inte fullgjort sina skyldigheter och felet är varken ringa eller ursäktligt, bedömer Ansvarsnämnden och tilldelar honom en varning. •